

Моніторинг поверхневих вод річкового басейну Дністра протягом 2023 року

На виконання Програми діагностичного та операційного моніторингу у річковому басейні Дністра Наказом Держводагентства «Про впровадження Порядку здійснення державного моніторингу вод» № 18 від 25.01.2023 встановлено щомісячно 93 пункти моніторингу на 77 масивах поверхневих вод з них:

– на масивах поверхневих вод, забір води з яких здійснюється для задоволення питних і господарсько-побутових потреб населення встановлено 20 пунктів моніторингу;

– на транскордонних ділянках масивів поверхневих вод, визначених відповідно до міждержавних угод про співробітництво на транскордонних водних об'єктах встановлено 13 пунктів моніторингу;

– на масивах поверхневих вод, які перебувають під ризиком на основі антропогенних впливів на якісний та кількісний стан вод встановлено 54 пунктів моніторингу;

– для визначення референційних умов та на об'єктах Смарагдової мережі встановлено 6 пунктів моніторингу.

Станом на **01.01.2024 р.** лабораторією проаналізовано **1 108** проб та виконано **56 212** вимірювань показників якості поверхневих вод на виконання діагностичного та операційного моніторингу, серед них проведено **12 188** вимірювань басейнових специфічних показників та **38 780** вимірювань пріоритетних показників, а також визначення хімічних та фізико-хімічних показників якості води – **5 244** вимірювань **228** проб.

Проби для дослідження до лабораторії надходили із водогосподарських організацій:

- Дністровське БУВР;
- БУВР Західного Бугу та Сяну;
- БУВР Причорномор'я та нижнього Дунаю;
- БУВР Прута і Сірету;
- РОВР у Тернопільській області;
- РОВР у Хмельницькій області.

Місяць	План	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
басейн річки		кількість проб/ кількість вимірювань											
Діагностичний+операційний моніторинг													
Дністер	1 116	92/ 4669	92/ 4 669	92/ 4 669	92/ 4 669	92/ 4 669	92/ 4 669	92/ 4 669	92/ 4 669	93/ 4 715	93/ 4 715	93/ 4 715	93/ 4 715

Результатами досліджень поверхневих вод річкового басейну Дністра протягом 2023 року виявлено присутність **26 пріоритетних забруднюючих речовин**, з них :

– 7 пестициди – атразин, тербутрин, дихлофос, ДДТ, пара-пара-ДДТ, дикофол, хлорпірифос;

– 10 поліароматичних вуглеводнів – антрацен, бензол, флуорантен, бензо(а)пірен, бензо(б)флуорантен, бензо(к)флуорантен, бензо(г,н,і)перілен, індено (1,2,3-сд) пірен, нонилфеонли, октилфеноли;

– 5 леткі органічні сполуки – 1,2-дихлорметан, дихлорметан, трихлорметан, тетрахлорметан, тетрахлоретен;

– 4 важкі метали – нікель, кадмій, свинець, ртуть.

Перевищення максимальних екологічних нормативів якості (ЕНЯ_{max}) зафіксовано за вмістом забруднюючих речовин:

- Флуорантен (норма - 0,12 мкг/дм³):
 - 0,4 мкг/дм³ Дністровський лиман,
 - 0,387 мкг/дм³ р. Золота Липа;
 - 0,33 мкг/дм³ р. Білоч;
 - 0,197 мкг/дм³ р. Луква;
 - 0,18 мкг/дм³ р. Сурша;
 - 0,17 мкг/дм³ р. Гнила Липа;
 - 0,15 мкг/дм³ р. Ягорлик;
 - 0,144 мкг/дм³ р. Коропець;
 - 0,136 мкг/дм³ р. Саджава;
 - 0,126 мкг/дм³ р. Стрипа.
- Бензо(б)флуорантен (норма-0,017 мкг/дм³):
 - 0,23 мкг/дм³ р. Коропець;
 - 0,17 мкг/дм³ р. Білоч;
 - 0,108 мкг/дм³ р. Золота Липа;
 - 0,101 мкг/дм³ р. Луква;
 - 0,098 мкг/дм³ р. Гнила Липа;
 - 0,063 мкг/дм³ р. Дністер;
 - 0,053 мкг/дм³ р. Сурша;
 - 0,04 мкг/дм³ р. Сівка;
 - 0,038 мкг/дм³ р. Юрківка;
 - 0,025 мкг/дм³ р. Бережниця;
 - 0,024 мкг/дм³ р. Зимна Вода;
 - 0,023 мкг/дм³ Дністровський лиман;
 - 0,021 мкг/дм³ р. Ягорлик.
- Бензо(к)флуорантен (норма-0,017 мкг/дм³):
 - 0,15 мкг/дм³ р. Білоч;
 - 0,087 мкг/дм³ р. Луква;
 - 0,085 мкг/дм³ р. Золота Липа;
 - 0,045 мкг/дм³ р. Сурша;
 - 0,04 мкг/дм³ р. Сівка;
 - 0,038 мкг/дм³ р. Юрківка;
 - 0,036 мкг/дм³ р. Гнила Липа;

- 0,023 мкг/дм³ р. Бережниця;
- 0,02 мкг/дм³ р. Коропець.
- Бензо(g,h,i)флуорантен (норма-0,0082 мкг/дм³):
 - 0,036 мкг/дм³ р. Гнила Липа;
 - 0,034 мкг/дм³ р. Луква;
 - 0,033 мкг/дм³ р. Золота Липа;
 - 0,028 мкг/дм³ р. Сурша;
 - 0,026 мкг/дм³ р. Сівка;
 - 0,015 мкг/дм³ Дністровський лиман;
 - 0,015 мкг/дм³ р. Білоч;
 - 0,014 мкг/дм³ р. Юрківка.
- Октилфеноли (норма-0,1 мкг/дм³):
 - 0,57 мкг/дм³ р. Стрий.
 - 0,14 мкг/дм³ р. Гнила Липа.
- Дихлофос (норма-0,0007 мкг/дм³):
 - 0,018 мкг/дм³ р. Тарнава.
- Кадмій (норма-1,5 мкг/дм³):
 - 3,4 мкг/дм³ р. Кропивник.
- Ртуть (норма-0,07 мкг/дм³):
 - 1,9 мкг/дм³ р. Бовенець;
 - 0,5 мкг/дм³ р. Саджава;
 - 0,41 мкг/дм³ р. Кропивник.

Також виявлено присутність **7** басейнових специфічних забруднюючих речовин:

- 3 пестициди – ацетохлор, метолахлор, тербутилазин;
- 1 фармацевтичний препарат – триклозан;
- 3 важкі метали – мідь, цинк, хром.

Перевищення нормативів зафіксовано за вмістом забруднюючих речовин:

- Цинк (норма-0,1 мг/дм³):
 - 0,18 мг/дм³ р. Дністер;
 - 0,115 мг/дм³ р. Збруч;
 - 0,07 мг/дм³ р. Коропець;
 - 0,041 мг/дм³ р. Солониця;
 - 0,028 мг/дм³ р. Серет;
 - 0,018 мг/дм³ р. Гнезна;
 - 0,014 мг/дм³ р. Сокиряни;
 - 0,014 мг/дм³ р. Сурша;
 - 0,013 мг/дм³ р. Юрківка;
 - 0,012 мг/дм³ р. Жванчик.
- Мідь (норма-0,001 мг/дм³):
 - 0,016 мг/дм³ р. Серет;
 - 0,008 мг/дм³ р. Збруч;
 - 0,006 мг/дм³ р. Сурша;
 - 0,004 мг/дм³ р. Дністер;
 - 0,003 мг/дм³ р. Джурин;

- 0,003 мг/дм³ р. Сокиряни;
- 0,003 мг/дм³ р. Юрківка.
- Хром (норма - 0,001 мг/дм³):
 - 0,003 мг/дм³ р. Дністер;
 - 0,016 мг/дм³ р. Смотрич;
 - 0,002 мг/дм³ р. Збруч;
 - 0,002 мг/дм³ р. Жванчик;

У 10 пунктах моніторингу виявлено високі концентрації флуорантену і найвищий його вміст перевищує ЕНЯ у 3,3 рази у Дністровському лимані, Овідіюполь.

Бензо(б)флуорантен знайдено у 13 пунктах моніторингу, найвищий вміст перевищував ЕНЯ у 13,5 рази у р. Коропець в м. Підгайці Тернопільської області.

Бензо(к)флуорантен знайдено у 9 пунктах моніторингу, найвищий вміст перевищував ЕНЯ у 8,8 рази у р. Білоч в с. Шершенці Одеської області, бензо(г,х,і)флуорантен знайдено у 8 пунктах моніторингу, найвищий вміст перевищував ЕНЯ у 4,4 рази у р. Гнила Липа в с. Бабухів Івано-Франківської області.

Октилфеноли виявлено у 2 пунктах моніторингу, найвищий вміст перевищує ЕНЯ у 5,7 рази в р. Стрий, м. Стрий.

Найбільше перевищення зафіксовано за вмістом дихлофосу, який виявлено у річці Тернава в с. Січинці Хмельницької області, вміст перевищує норматив у 25,7 рази.

За вмістом важких металів перевищення встановлено за 3 елементами. Високий вміст цинк зафіксовано у 2 пунктах моніторингу і незначне перевищення в 1,8 рази в р. Дністер, м. Новодністровськ, мідь - виявлено у 7 пунктах моніторингу і високий вміст міді, що вище норми у 16 разів зафіксовано у р. Серет, с. Монастирок, Тернопільської області. Вміст кадмію в 2,3 рази вищий норми в р. Кропивник в с. Мостище Івано-Франківської області